

ŠILOKARČEMOS KVARTALO ARCHITEKTŪRINĖS- URBANISTINĖS IDĖJOS KONKURSAS

DARBŲ RECENZIJOS

Recenzentai:

Arch. Andrė Baldišiūtė (DO Architects)

Arch. Lukas Rekevičius (Aketuri Architektai)

2013 11 04

Pagrindiniai konkurso sąlygose išskirti tikslai:

- Išryškinti trijų aikščių savitumus;
- Apibrėžti trijų aikščių tarpusavio santykį;
- Pritaikyti aikštes kasdieniam miestiečių naudojimui, kultūrai, verslui, reprezentacijai.

Uždaviniai:

- Suformuoti veikiančias erdves ir naudojamus pastatus;
- Pažymėti žmonių atminimą ir miesto istoriją;
- Numatyti laikinas prekybos ir biotualetų vietas renginių metu;
- Pasiūlyti automobilių judėjimą ir stovėjimą (kasdien ir per renginius), dviračių ir pėsčiųjų takus;

Vertinimo kriterijai:

- Pagarba gamtai ir paveldui (ar integruojasi);
- Sprendinių funkcionalumas (ar veikia);
- Sprendinių universalumas (kaip pritaikoma);
- Sprendinių kokybiškumas (ar turi potencialo išlikti).

Preliminarios atrankos metu nustatyta, kad visi konkursui pateikti projektai atitinka konkurso sąlygas ir yra perduoti komisijos vertinimui.

1. UNIKALUS UNIVERSALUMAS

1. UNIKALUS UNIVERSALUMAS

Stiprioji darbo pusė –sukuriamas didysis ir mažasis pėsčiųjų judėjimo žiedas iš Lietuvininkų gatvės jungiantis svarbiausias Šilokarčemos kvartalo erdves, ant Rusnės tilto ašies projektuojamas naujas pėsčiųjų tiltas, teisiai jungiantis Lietuvininkų gatvę su uostu. Šyšos kilpos parkas įgyja tris patekimus, todėl smarkiai suaktyvėja jo naudojimas. Turgaus aikštės jaukumas sprendžiamas aikštės plokštumą pakeliant link upės iki neužliejamo barjero lygio.

Darbas UNIKALUS UNIVERSALUMAS suskirsto aikštes į 5 erdves: didžiausią Turgaus, mažesnę Žuvų, Kilpos parką, ir erdves tarp kultūros namų, dvaro ir savivaldybės. Turgaus aikštės erdvę autoriai siūlo mažinti įkomponuojant naują pastatą iš šiaurinės pusės, dabartinio parkingo vietoje. Nėra sprendžiama, kokia erdvė lieka tarp dabar esančių pastatų ir naujai siūlomo statinio, sunaikinamas esamų saugomų pastatų aktyvumas.

Autoriai teigia, kad Turgaus aikštė su Kilpos parku sudaro vieną erdvę, tačiau nėra įvertinamas medžių ir upės barjerinis efektas, iš tiesų šios erdvės yra suvokiamos kaip atskiros.

Takas prie pat Šyšos atrodo smagus sprendimas, prisidedantis prie scenarijaus įvairovės, tačiau įkirsti į krantinės šlaitą suoliukai kuria kriminalinę zoną.

Link upės kylanti aikštė visiškai sunaikina aikštės ir vandens ryšį, išskyrus momentą, kai miestietis prieina labai arti numatyto pakilimo krašto.

Nauji pastatai siūlomi padrikokai, nepakankamai pagrindžiant jų komponavimą, funkcijas, estetinius sprendinius.

Naujas pastatas Turgaus aikštėje žlugdo senuosius pastatus, nepasiūlo jiems jokio naujo veikimo scenarijaus.

Perimetro suformavimas tiek savivaldybės pastatu tiesmukokas, akiai pritaikantis perimetrinę kompoziciją pakankamai išskirtiniam (nors ir kiek pretenzingam) savivaldybės pastatui.

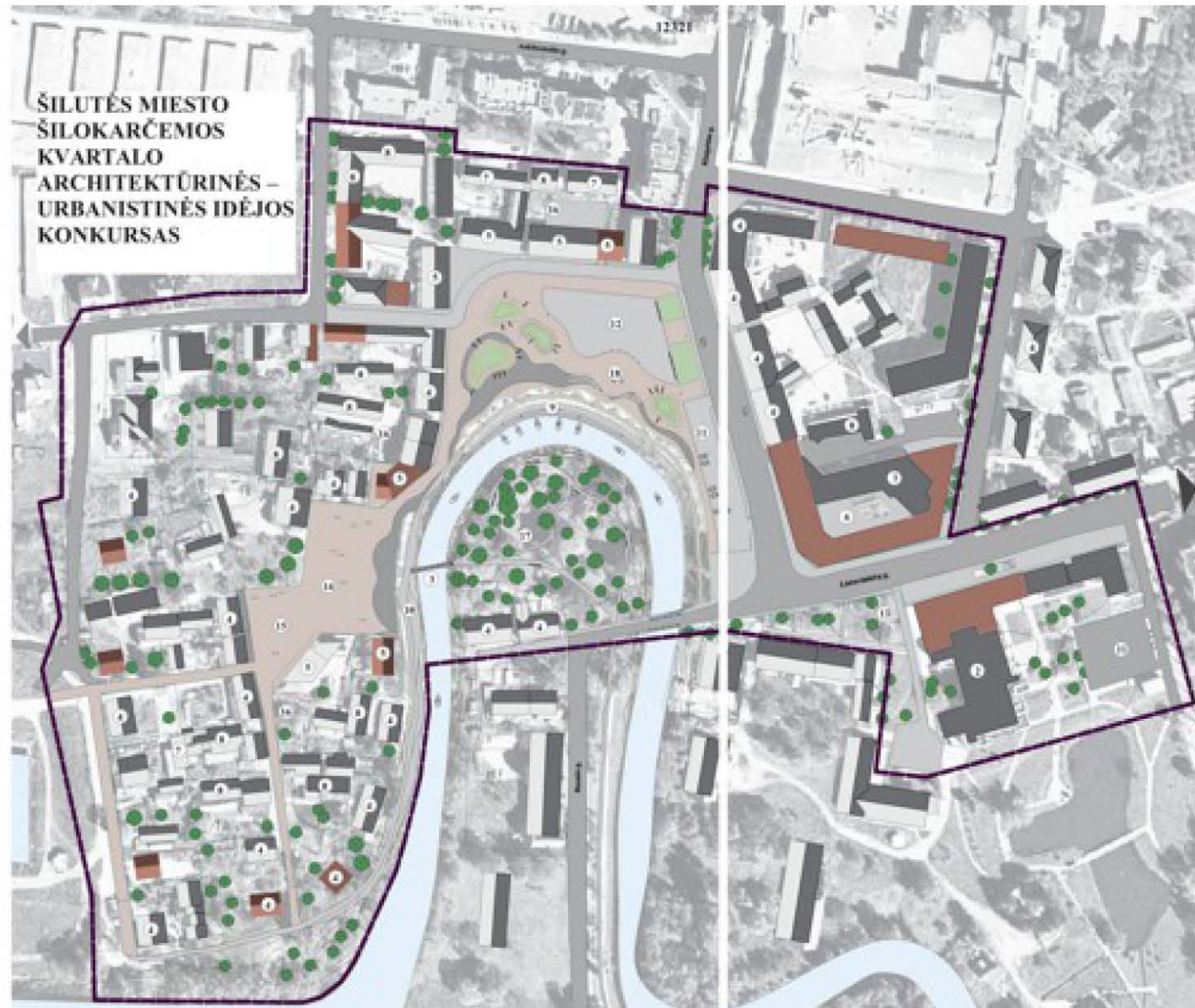
Siūlomas naujų pastatų stilistinis ir tūrinis chaosas nesukuria aikščių ir viso kvartalo erdvinio vientisumo, nematoma statinių hierarchija. Autoriai neapsisprendžia, kuris iš siūlomų pastatų svarbiausias.

Įpaminklinimas ant fasadų kiek abejotinas – tai gali atrodyti kaip reklama.

Pastatų tūrinės kompozicijos nepratęsia erdvinio Šilokarčemos linijinio punktyrinio charakterio. Naujų pastatų tūrinė įvairovė pretenzinga, nekurianti sisteminės kokybės.

Turgaus aikštėje nesiūlomas joks aiškus kasdienos scenarijus, aikštė nepritaikyta būti žmonėms kasdien.

2. 12321 POTVYNIŲ BANGA

2. 12321 POTVYNIO BANGA

Stiprioji darbo pusė. Darbe išskirti keturi erdvių tipai, kuriems priskirti skirtingi aiškūs scenarijai: visuomeninė – Turgaus a., reprezentacinė – prieš savivaldybę, komercinė – Žuvų turgus, rekreacinė – pusiasalio parkas.

Potvynio tematika naudojama dirbtinai. Dangų grafika neatrodo įtikinamai. Turgaus aikštė savo dydžiu ir dangų grupavimu skirta labai dideliame miestui. Jos dydis neužpildomas natūraliais kasdieniais scenarijais.

Aikštės erdvėje suoliukų zonos sudėliotos padrikai. Nebus jauku ten sėdėti.

Žuvų turgaus erdvė nėra suformuota pastatais, o tik dangomis.

Siūlomi tiesmuki perimetriniai užstatymai prie savivaldybės ar kultūros namų pastatų yra mechaniški. Nesprendžiama, kaip keistūsi savivaldybės pastato gyvavimas jį aklinau užstojus nauju korpusu. Nedidelio miesto struktūrai išsistinis perimetrinis užstatymas yra ir nebūdingas, ir per stambaus mastelio. Perimetrą kuriančio korpuso priblokavimas prie esamo pastato labai grubus. Daugumą tuštesnių vietų punktyriniame perimetre aikštėse ir jų gretimybėse siūloma užpildyti esamų pastatų priestatais, tai neatrodo kompleksiškas esminis sprendimas.

Gerai sprendžiamos sėdėjio vietos krantinėje, bet siūlomas įgyvendinimas labai monotoniškas, skirtas dideliame metropolui.

Transportas Turgaus aikštėje pertvarkomas nukreipiant jį palei šiaurinę aikštės ribą. Nuo pusiasalio parko link Žuvų turgaus projektuojamas naujas pėsčiųjų ir dviračių tinklas. Automobilių stovėjimo aikštelė projektuojama ant pagrindinių gatvių- Lietuvos ir Klaipėdos ašies. Ji savo dydžiu labai dominuoja aikštės erdvėje ir nekuria draugiškos aplinkos įspūdžio.

Bendrais bruožais darbe supainioti didelio miesto masteliai su esama jautria Šilokarčemos aplinka. Naujai kuriamos erdvės yra skirtos retai vykstantiems masiniams renginiams, bet ne kasdieniam naudojimui.

3. 131016

3. 131016

Projekto autoriai pakeičia keletą gatvės atkarpų ir šiuo judesiu sukuria labai aiškias, skirtingas, kontrastuojančias, užbaigtas ir įvairiems scenarijams pasiduodančias erdves.

Nauji pastatai ir jų vietos siūlomi racionaliai, apgalvotai, nekuriant utopiškų išplėtimų.

Viešų erdvių nebekerta gatvės. Erdvėms priskiriamos funkcijos: šalia dvaro rūmų prieš savivaldybę - griežto, santūraus charakterio aikštė, su ašimi į miestą; Aplink šią aikštę išsidėstę kultūros ir administracinės paskirties pastatai dera su aikštei priskiriama reprezentacine funkcija. Gatvės pasukimas ir aikštės perkėlimas prie dvaro rūmų labai primena 19 a. buvusią erdvę palei rūmus. Taip pat iš savivaldybės pastato atėmus aikštę, šis sovietmečio pastatas tampa mažiau svarbus. Dvaro rūmų fasadas tampa pagrindiniu aikštės akcentu.

Perkėlus Žuvų turgų kertančią gatvę, suformuojama aiški Žuvų turgaus erdvė. Jos perimetras paryškinamas nauju pastatu. Aplink aikštę susidėlioja pastatai, kuriuose natūraliai per laiką turėtų susiformuoti komercinė funkcija.

Šilokarčmos parkas susidalina į kelias dalis. Viena dalis- medžiais apaugęs skulptūrų parkas ir erdvė su amfiteatru, kurį nuo upės skiria pylimas. Pylimas kartu su terasomis formuoja dar vieną erdvę palei upę, kuri pėsčiųjų tiltais susijungia su skulptūrų parku. Didžiosios aikštės dalį siūloma apželdinti. Tokiu būdu kuriama jauki kasdienai skirta miesto pieva.

Atkuriamas Žuvų turgus ir šalia jo uostas nedideliems laiveliams prisišvartuoti. Kelia įtarimų siūlomos žuvų turgaus stoginės, kurios savo architektūrine išraiška po kelių metų gali būti nebeįdomios ir pabodusios, nevykstant turgui net gi svetimkuniai ir vandalizmui lipšnūs objektai.

Šalia kultūros rūmų pastato siūloma grubiai priblokuoti naują pastatą. Kultūros namų pastato masė sustiprinama, išplečiama. Autoriai neranda racialesnių, elegantiškesnių būdų, kaip įkomponuoti kultūros centro pastatą Lietuvos gatvei būdingu statiniu.

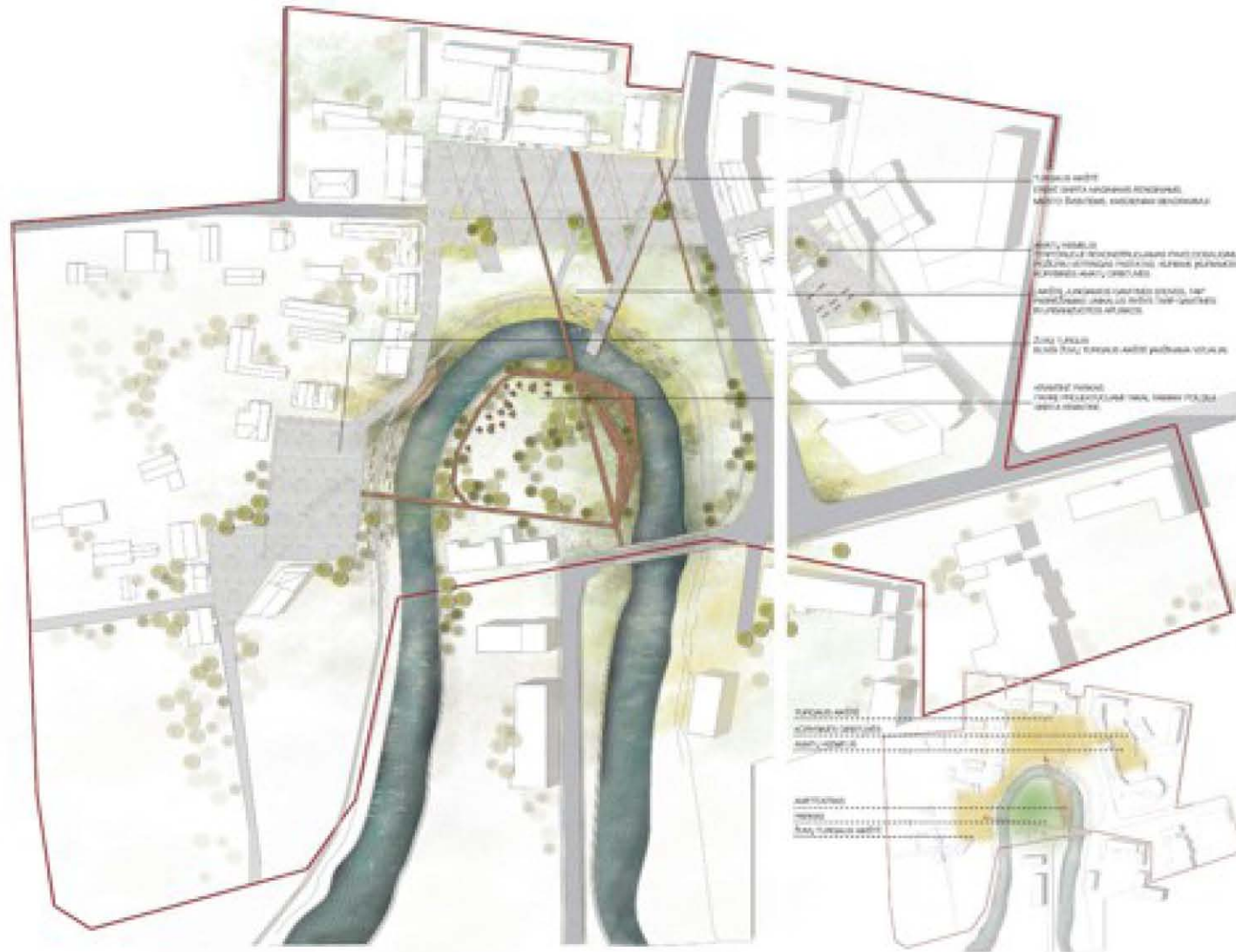
Dvaro rūmų aikštės centre numatomas fontanas, skulptūrinė kompozicija, kurioje būtų pažymėta miesto istorija ir jai nusipelnę žmonės. Taip pat reikia pažymėti, kad naujai sukurta aikštė prieš dvaro rūmus pradeda vystyti dialogą su miestu, kuris yra labai aktyvus Lietuvos gatvės trasoje.

Pasukus gatvės atsiranda gražus, senamiesčiui būdingas, lėto važiavimo ir turistinio mėgavimosi vaizdiniais scenarijus. Keičiais perspektyvos.

Gatvių sistema išbaigiama, iš kelių tinklo sukuriamas žiedas. Taip suformuojama nauja, ratu einanti gatvė, kurią sudaro Rusnės, Klaipėdos ir Turgaus gatvės. Lietuvos gatvės atkarpa ties savivaldybe pakreipiama, šalia dvaro komplekso suformuojama aikštė. Ši aikštė turi vizualų ryšį su Lietuvos gatve ir uostu. Darbe aiškiai, neapsimetinėjant ir nesidangstant nurodoma, kur yra gatvė, kur parkavimas, kur pėsčiųjų dalis. Visos šios zonos yra fiziškai atskirtos, bet ta pačia žvilgsnio perspektyva sujungiamos.

Koncentruotas parkingas Turgaus aikštės šiaurinėje dalyje sunaikina esamų pastatų ir aikštės ryšį, bei nepasiūlo tiems pastatams naujo, geresnio nei jie turi šandien, scenarijaus. Sukuriama parkingo dykra.

4. TINKLAS

4. TINKLAS

Stiprioji darbo pusė. Apželdinta krantinių erdvė išplečiama į turgaus aikštę, taip ją sumažinant ir priartinat prie vandens ir gamtos. Šyšos parkas išsiplečia, krantinės ir parkas tampa erdvėje labai svarbūs.

Šilokarčemos kvartalas formuojamas kaip vienas didelis darinys, specialiai nesistengiant zonuoti ir hierarchiškai išryškinti skirtingų erdvių. Didelis urbanistinis darinys sujungiamas vientisa grafika.

Erdvės nėra formuojamas naujo užstatymo, kryptių ar perspektyvų paieška, o tik dangų grafika. Tai suteikia erdvėms įmantrumo, nepadeda atsirasti naujiems scenarijams.

Žuvų turgaus aikštei keičiamas tik grindinys, jo grafika. Jokios funkcijos ir potencialaus scenarijaus nesiuloma. Aikštė tarsi atkertama nuo bendros sistemos.

Rytinio kvartalo viduje siūloma įkurti Amatų kiemą. Jis taptų ir taip jau didelės Šilokarčemos kvartalo erdvės išplėtimas, nedideliame mieste palikdamas aplink save tuščias erdves be žmonių, jei vyksmas vyktų Amatų kieme.

Šyšos parko rytinėje dalyje projektuojamas patrauklus nusileidimas prie upės, tik abejotina jo padėtis pasaulio šalių atžvilgiu, nes iš pietų pusės esantys medžiai ant krantinės mes šešėlių.

Prieš savivaldybės pastatą užstatomas naujas priblokuotas ir esamo pastato grubų tūrį didinantis statinys. Prie kultūros namus siūlomas išplėtimas priekyje pastatant nedidelį, Lietuvos rinkų gatvės išklotinę nužymintį pastatą yra vienas sėkmingesnių sprendimų.

Žymių žmonių ir istorinių vietovių vardai įprasminami užrašais naujuose grindiniuose.

Darbe neaiškiai ir sunivelioiškai yra sudėliotas automobilių transportas. Vietomis jis dingsta, nepasiūlant kasdieninio naudojimo scenarijaus.

Iš Šyšos parko link Žuvų turgaus ir Turgaus aikštės projektuojami du pėsčiųjų tiltai. Žuvų turgaus dalyje nesiūloma vystyti aktyvaus scenarijaus. Pagal esamą susiklosčiusią situaciją, kai aikštę supa sodybiniai gyvenamieji namai, tai labai nuoširdžiai atviras siūlymas.

5. VARTAI Į DELTĄ

5. VARTAI Į DELTĄ

Projektas atgręžia miestą į vandenį, vandeniu apjungia viešąsias erdves, sukuria betarpišką ryšį su upe. Projekte unikalios išnaudojami potvyniai. Jie čia ne grėsmė, o privalumas, suteikiantis išskirtinumą ir begales galimybių padaryti vandenį prieinamą miestiečiui. Kaip sako patys autoriai: „pajuntama, paliečiama, matoma“. Darbas labai naujoviškai paryškina Šyšos gamtinę savybę tvinti. Tai, ko tarsi visuomet buvo saugomasi, šiame darbe pateikiama kaip vertinga ir ypatinga kraštovaizdžio ypatybė.

Darbe labai plačiai pažiūrėta į miesto ir regiono struktūrą, išryškintos savitos Šilokarčemos teritorijai būdingos savybės: vartai įvažiuojant į miestą, vartai įplaukiant į miestą iš Nemuno deltos, vanduo ir pastatai labai arti. Projektu siekiama kuo labiau mieste išgryninti vandens buvimą, išskiriamos trys, skirtingame santykiuje su vandeniu esančios viešosios erdvės: uosto, turgaus aikštės, dvaro tvenkinių parko.

Labai svarbu paminėti, kad net suvaldžius potvynius ir atsisakius aikštės užliejimo scenarijaus, autorių sukurtas laipsniškas erdvės terasavimas link upės kuria ir kasdienai ir masiniams renginiams tinkamas, lengvai suvaldomas ir jaukias erdves.

Kiekviena aikštė ar erdvė vis skirtingai sprendžiama besikeičiančio vandens pagalba. Žuvų turgaus aikštėje sustatomi laivai grindinio įdubose. Palijus lietuvi grindinio vanduo laikinai apsemia laivelius.

Turgaus aikštės dydis kinta kartu su vandeniu. Pavasariinių liūčių metu apsemiamas tik apatinė jos dalis. Turgaus aikštė tampa indikatoriumi, nurodančiu, kas vyksta regione. Kai pavasarį Rusnės sala skendi vandenyje, turgaus aikštė taip pat yra iki pusės apsemta.

Šiek tiek dirbtinai yra pabrėžiama jungtis tarp tvenkinių ir šyšos parko vingiuotais takeliais ir pėsčiųjų tilteliais. Susidaro įspūdis, kad Šilutės miestui prižiūrėti ir išlaikyti tokio dydžio kompleksą gali būti nepakeliamas našta ir dalį gamtiškųjų elementų reikia palikti kuo labiau laukinių ir mažiau sukultūrinių.

Dabartinėje savivaldybės aikštėje naikinami lygių skirtumai, aikštės erdvė pažeminama. Joje įrengiamas fontanas.

Siūlomi įvairūs krantinių-pylimo tipai: paprastas, laiptuotas, status, terasuotas. Pylimo profilis keičiasi ir taip sukuria skirtingą santykį tarp miesto ir upės.

Apšauginis pylimas aikštės kraštuose ir ties žuvų turgumi virsta „buvimo“ vietų kupina linija. Pylimo viršumi praeina takas, kuriuo susijungia įvairios Šilokarčemos kvartalo erdvės.

Žuvų aikštės erdvė suformuojama naujais pastatais. Juose siūloma įrengti Žuvies restoraną, rūkyklą, laivų muziejų.

Einant pylimu žemyn Šyšos upe pasiekiamas naujas kvartalas: poilsio namai bei pirčių kompleksas potvynių stebėjimui.

Jei projekte labai profesionaliai ir įtikinamai žaidžiama su Šyšos upės krantinėmis ir potvynių vandeniu Žuvų ir Turgaus aikštėse, tai vandens-baseino atsiradimas aplink kultūros centrą atrodo labai dirbtinis ir utopiškas. Kyla įtarimas, kad net patys autoriai šioje vietoje neradę tinkamo sprendimo, sarkastiškai pažymi, kad baseino vandenyje auga lelijos ir atsispindi aštuoniasdešimtųjų architektūra.

Žuvų aikštėje siūlomas naujas užstatymas nors ir suformuoja aiškiają aikštės erdvę, bet realybėje sunkiai įgyvendinamas dėl susiklosčiusių sklypų ribų.

Projektas pasiūlo išnaudoti natūralią gamtiškąją upės vandens lygių svyravimo savybę įvairiems miesto aikščių scenarijams kurti.

Autoriai pristato labai platų veiklų scenarijų, detalizuoja, kas galėtų įsikurti Žuvų aikštę supančiuose pastatuose. Tiesa, tai labai utopiška, nes naujų pastatų vietose yra privatūs sklypai.

Darbe paryškinta, kad automobilių parkavimas ir kasdien ir renginių metu turi būti decentralizuotas, automobiliai statomi aplinkinėse gatvėse. Tokiu būdu nekuriamos koncentruotos automobilių stovėjimo dykros.

Nėra išspręstas automobilių transportas per Žuvų turgaus aikštę link uosto.

Projekte trūksta ryšio tarp Žuvų aikštės ir Rusnės tilto.

6. Š.V.E.N.T.Ě

6. Š.V.E.N.T.Ė

Stiprioji darbo pusė – nauji tūriai komponuojami jautriai. Atkuriami senųjų karčemų pastatai gali tapti vieta smagiems architektūros eksperimentams, bet yra pavojaus ir tapti imitaciniu senovės muliažu. Atkuriami karčemų pastatai padeda suvaldyti didelę aikštės erdvę, pasiūlo jai scenarijus. Siūlomas naujas perimetrą formuojantis tūris prie savivaldybės yra jautresnis nei kituose darbuose, išlaiko santykį su esamu pastatu, kaip ir kultūros centro rekonstrukcija – nesiūlomas aklas privedimas prie perimetro, išlaikomas Šilutei būdingas pulsavimas.

Darbas suskirsto aikštės į 4 erdves: didžiausią Turgaus, persiliejančią su greta esančiu Žuvų turgum bei apendiksu MENO ZONA, Kilpos parką, ir erdvę prie kultūros namų, dvaro ir savivaldybės. Turgaus aikštės erdvę siūlo mažinti įkomponuojant naują (atkuriamą) pastatą rytinėje pusėje, taip pat atkuriamą pastatą Meno Zonoje. Jaučiamas erdvių hierachijos suvokimas – išskiriamas Žuvų turgaus pulsuojantis charakteris, paradinis Tugaus aikštės, parkinis pusiasalio, reprezentacinis prieš savivaldybę.

Erdvių kompozicija skurdoka – Žuvų aikštė, Turgaus aikštė, meno zona tiesiog grindžiama brukių, skveras prie kultūros centro tiesiog sėjamas veja. Ir jei kultūros centro skvere toks minimalistinis sprendimas pateisinamas ir sukurtų jaukią būti erdvę, tai akmenimis grįstos didžiulės Turgaus-Žuvų aikščių erdvės bus monotoniškos, neįdomios, stokojančios žalumos ir, svabiausia, nepasiūlančios įtikinamo scenarijaus kasdieniam miesto gyvenimui.

Nauji pastatai nėra detalizuojami, tačiau jų schemas atodo jautrios. Siūlomas naujas perimetrą formuojantis tūris prie savivaldybės yra jautresnis nei kituose darbuose, išlaiko santykį su esamu pastatu, kaip ir kultūros centro rekonstrukcija – nesiūlomas aklas privedimas prie perimetro, išlaikomas Šilutei būdingas pulsavimas. Nauji (atkuriami) pastatai Tugaus aikštėje parodyti kaip tiesmukas buvusio užstatymo atkūrimas, manome, kad toks imitacinis būdas nėra tinkamiausias. Tačiau pasitelkus šiuolaikinę architektūrą ir buvusį užstatymą cituojant, o ne imituojant, galimas labai įdomus rezultatas. Kiti nauji pastatai, ypač kuriantys pulsuojantį Žuvų turgaus charakterį, reikalingi, tačiau jų forma pasiūlyta atsitiktinė, negalvota apie funkcijas. Funkcijos nedetalizuotos ir kitų naujų pastatų – o siūlant naują pastatą viduryje aikštės reikėtų labai tiksliai žinoti, kas jame bus, kitaip gali būti, kad aikštė tik nukentės.

Projekte numatytos kelios vietos paminklams – prie kultūros centro, dvi pusiasalio parke. Vietos neutralios, nesunkiai galėtų būti ir kitose vietose.

Turgaus ir Žuvų aikštėse nesiūlomas joks scenarijus. Tikimasi, kad sukūrus didelį tuščią plotą scenarijus pats susiformuos priklausomai nuo renginio pobūdžio. Toks univesalumas galbūt tinka dideliems renginiams ar mugėms, tačiau kasdienei miesto rutinai yra per mechaniškas ir monotoniškas. Juolab, kad brukis daro aikštę sunkiai panaudojamą riedutininkams, riedlentininkams, o ši miestuomenės dalis gali tapti viena aktyviausių viešųjų erdvių naudotoja. Klausimų kelia transporto scenarijus – ar tikrai neatskirtas pėsčiųjų ir automobilių eismas yra saugus ir jaukus. Stiprus scenarijus numatomas Kilpos parke – čia bus amfiteatras, kuriame galėtų vykti nedideli renginiai.

Projektas siūlo du naujus pakeliamus pėsčiųjų tiltus iš Kilpos parko – vieną į Turgaus aikštę, kitą į Žuvų turgų. Transporto judėjimo schema nėra labai aiški. Ar naikinamas automobilių pravažiavimas Žuvų turgaus aikštėje? Ar naikinamas pravažiavimas Turgaus aikštėje? Ar tiesiog pravažiavimas neišskiriamas aikštės dangoje, yra-nėra principu? Projekte iš esmės nesprenžžiama parkavimo problema, sakoma, kad parkuojama bus kitose teritorijose. Abejotinas teiginys dėl mokamo parkavimo Šilutėje..

7. UOSTAS ŽMONĖMS

7. UOSTAS ŽMONĖMS

Projekte daug galvota apie aikštės universalumą, pritaikymą įvairiems renginiams ir progoms, projektas numato 9 skirtingus scenarijus – nuo miesto šventės iki velykų. Puikus pasiūlymas – aplink aikštės esamų pastatų komercializavimas, projekte siūloma daug terasų, pagyvinsiančių aikštės. Tiesa, juridinis modelis, kaip priversti privačių valdų savininkus mestis į komerciją ir įsirenginėti terasas, nėra aiškus.

Darbas suskirsto aikštės į 4 erdves: didžiausią Turgaus, persiliejančia su greta esančiu Žuvų turgum, Kilpos parką, ir edvę savivaldybės kvartalo viduje. Turgaus aikštės erdvė plečiama atsisakant dabar esamo suskaidymo gatve.

Erdvių kompozicija skurdoka – Žuvų aikštė, Turgaus aikštė tiesiog grindžiama brukiu, skveras prie kultūros centro tiesiog sėjamas veja. Akmenimis grįstos didžiulės Turgaus-Žuvų aikščių erdvės bus monotoniškos, neįdomios, stokojančios žalumos ir, svabiausia, nepasiūlančios įtikinamo scenarijaus kasdieniam miesto gyvenimui – kilnojamų vazonų stumdymas neatrodo gera išėitis.

Daug klausimų kelia siūlymas įsiviešinti ir vieša erdvė paversti savivaldybės kvartalo kiemus. Tikėtina, kad netoliese esant net trims skirtingo charakterio viešoms erdvėms, čia tiesiog niekas neis, vidiniai kiemai negalės konkuruoti su geresnę kokybę siūlančiomis kitoms aikštėmis.

Klausimų kelia prekybos paviljonai – kurėnai. Kai šalia upės, kurioje gali būti tikrų kurėnų, toks sprendinys atrodo labai dekoratyvus ir neesminis. Be to, kurėnų eilės tampa barjeru prie upės, nors deklaruojama, kad siekiama kaip tik visas kliūtis žmogui ir upei išnaikinti.

Kilpos parkas- niekuo neišskirtinis tradicinis europos miestuose sutinkamas parkelis, tiesiog „generic park“. Norėjęsi daugiau unikalumo, pritaikomumo konkrečiai šiai vietai.

Trūksta informacijos apie krantinių panaudojimą.

Projekte naikinami apsauginiai pylimai, tai pagirtina, nes gerėja vizualinis ryšys. Šioje vietoje reikia platesnio hidrotechninio vertinimo, ar atsisakius pylimų galima nukreipti tvinstantį upės vandenį.

Nauji pastatai nėra detalizuojami. Schematiškai siūlomi perimetro atkūrimo variantai savivaldybei ir kultūros centrui neįtikina, yra mechaniški, menkai kreipiantys dėmesį į esamus pastatus, neieškantys santykio su jais. Pagirtinas siūlymas kurti dramos teatrą, tam naudoti tikrai modernią ir išsiskiriančią architektūrą, tačiau Šilutei labiau praverstų multifunkcinė universali salė ar salės, kuriose galėtų vykti tiek spektakliai, tiek koncertai ar konferencijos.

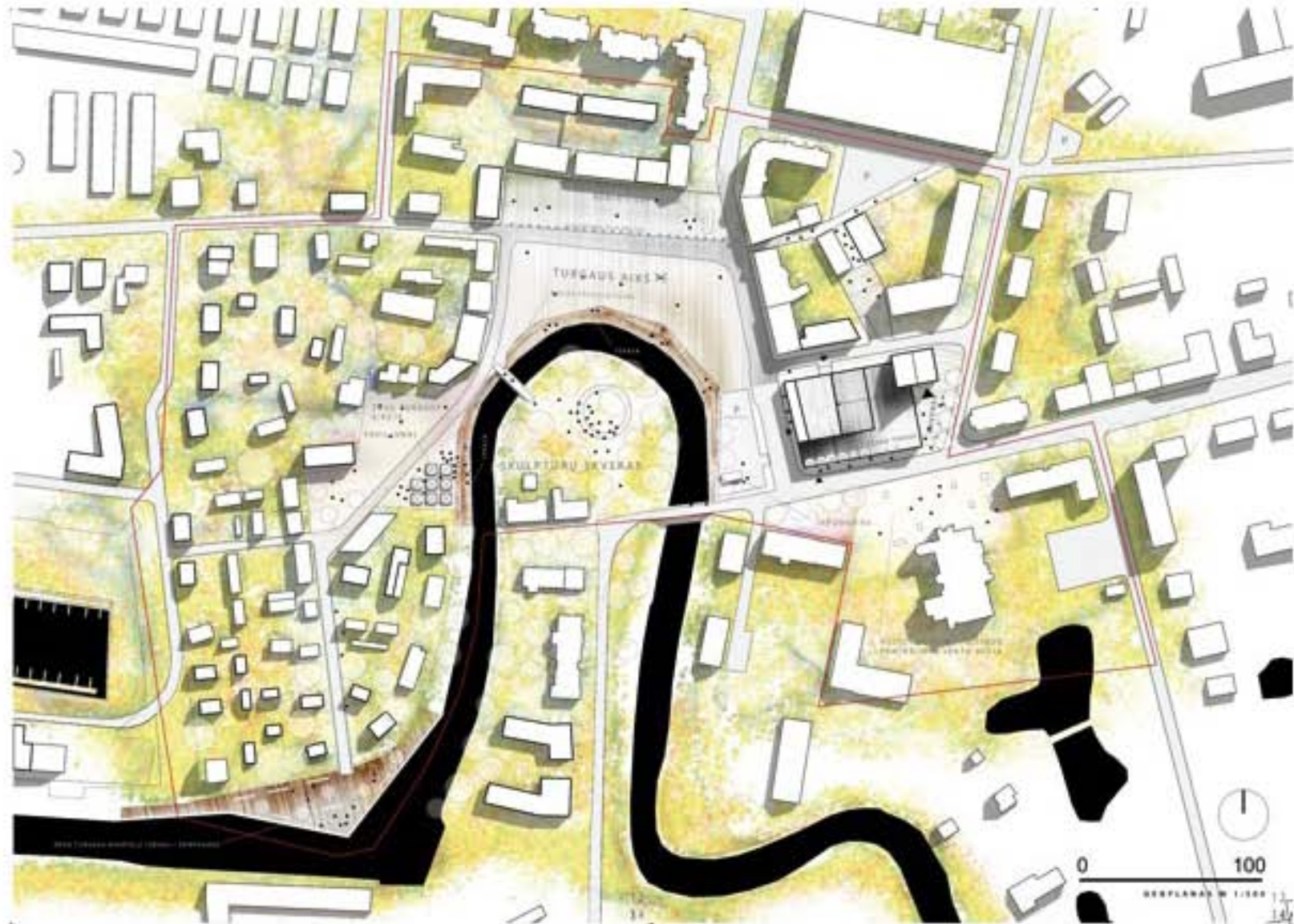
Projekte numatytos kelios vietos paminklams – fontanas prie Šyšos tilto, vietos paminklams Kilpos parke, memorialinės lentos prie Kurėnų prekyvietės.

Tikimasi, kad sukūrus didelį tuščią plotą – tuščią popieriaus lapą - scenarijai patys susiformuos priklausomai nuo renginio pobūdžio, variantai pateikiami. Toks univesalumas galbūt tinka dideliems renginiams ar mugėms, tačiau kasdienei miesto rutinai yra per mechaniškas ir monotoniškas. Juolab, kad brukis daro aikštę sunkiai panaudojamą riedutininkams, riedlentinininkams, o ši miestuomenės dalis yra viena aktyviausių viešųjų erdvių naudotoja. Aikščių pertvarkymas skirtingoms funkcijoms vazonais atrodo keistas – arba vazonai, suvaldantys erdvę, bus labai dideli ir jų judinimas bus sunkus ir brangus, arba vazonai bus per maži daryti realią įtaką emociniam aikštės suvokimui.

Projekte bandoma naikinti komercinių pastatų aptarnavimą iš aikštės pusės, tai dar labiau siaurina srautų įvairovę. Daugelyje Europos senamiesčių kavinės ir parduotuvės aikštėse aptaunamos prieš ir po darbo valandų.

Parkavimas sprendžiamas viena parkavimo juosta palei Klaipėdos gatvę, išnaudojant muziejaus ir uosto parkingus. Eismas per Turgaus aikštę naikinamas, per Žuvų aikštę paliekamas pravažiavimas tik gyventojams. Savivaldybės kvartalo viduje numatomi požeminiai parkingai su eksploatuojamais apželdintais stogais – tai itin brangus sprendimas, neaišku, ar reikalingas nedidelio tankio Šilutės miestui. Kuriamas naujas pasukamas pėsčiųjų tiltas, kuriantis uždara pėsčiųjų judėjimo žiedą per pagrindines Šilokarčemos aikštes.

8. ŠILOKARČEMA 2.0

8. ŠILOKARČEMA 2.0

Aiški erdvių sistema, kurioje kiekviena aikštė gauna vaidmenį ir erdvinį charakterį: tradicinei žuvies prekybai skiriama pulsuojančio charakterio Žuvų turgaus aikštė, miesto renginių susirinkimo vieta – Turgaus aikštė, reprezentacinių, rimtų renginių vieta – skveras prieš savivaldybę, kamerinių miesto erdvių sistema savivaldybės kvartalo viduje.

Darbas siūlo penkių erdvių sistemą – Žuvų, Turgaus, Kilpos parko, išvystomo skvero prie kultūros centro ir atgaivintų vidinių savivaldybės kvartalo erdvių. Akmenimis grindžiama dabar žole apaugusi Turgaus gatvės dalis, rekonstruojami apsauginiai pylimai juos terasuojant, sukuriant krantinės erdvę. Aikščių sprendimai minimalistiniai, koncentruojamasi į jų išklotinių tobulinimą. Dangos – akmens brukis – yra autentiška medžiaga, tačiau ir ribojanti kai kurias funkcijas. Erdvių charakterį apibrėžia ir tai, kad naudotojas čia bus ne tik pėstysis, bet ir automobilis – jų judėjimo trasos nei Turgaus, nei Žuvų aikštėse nėra išskiriamos. Erdvės skaidomos žmogišku masteliu, elementai – stulpeliai, aikščių padalinimas automobilių srautu, prekybos paviljonai, infobox'as padeda emociškai lengviau suvokti ir priimti pakankamai dideles erdves. Šis darbas unikalus tuo, kad siūloma labiau išvystyta krantinė Žuvų turgaus pietuose – su lauko baldais, galimybe švartuoti laivelius, apšvietimu. Tačiau be kitų funkcijų tokia nuošalesnė zona gali tapti kriminalinės rizikos, paauglių girtavimo vieta. Pagirtina, kad darbe smarkiai vystoma dvaro/kultūros centro skvero tema, šis savo savitu charakteriu papildo ir išbaigia Šilokarčemos viešųjų erdvių sistemą. Neieškota Šilokarčemos erdvių jungties su uostu, kuris irgi yra patraukli erdvė, verta tapti sistemine miesto viešųjų erdvių dalimi.

Pastatai siūlomi fragmentiškai, pagrinde paryškinant aikščių charakterį ar tobulinant išklotines. Daugiausia dėmesio skirta perimetrą atstatančiam naujam pastatui vietoje Savivaldybės. Šis pastatas savyje turi inkorporuoti ir savivaldybę, ir bendruomenės centrą. Tiesa, pastato sprendimas kiek karikatūriškas ir sarkastiškas, ypač gotikinio tūrio savivaldybė. Taip pat naujai kuriamas bendruomenės centro tūris labai agresyvus, su dar viena nauja vieša erdve ant stogo. Turgaus ir Žuvų aikštėse numatomi nedetalizuojami meniniai akcentai – skulptūros ar pan. Meninių akcentų siūloma Kilpos parke. Kultūros centro skvere grindinyje siūlomos memorialinės lentos. Aiškiai atskirta hierarchija – kur gali būti neįpareigojantys meno kūriniai, kur galima įamžinti nusipelnčius žmones (memorialinės lentos), kur galima siūlyti miesto mitologinius ir identiteto akcentus.

Projekte sėkmingai numatyta įvairių scenarijų pritaikymo galimybė. Suskaidytos erdvės, regis, gali būti sėkmingai panaudotos ne tik masinių renginių metu, bet ir miestiečių kasdienoje. Kaip rašyta anksčiau, brukis nėra draugiška danga daugeliu naudotojų, ir riboja erdvių veikimo scenarijus. Transporto schema iš esmės nekeičiama. Paliekamas automobilių eismas ir Turgaus aikštėje, ir Žuvų turguje. Siūlomas naujas pėsčiųjų tiltas, kas yra sveikintina, tačiau abejonių kelia tilto parinkimo vieta – ne viešųjų erdvių perspektyvoje ar traukos taškų ašyse, tačiau į siauriausią viešos erdvės tašką, sąsmauką tarp Žuvų turgaus ir Turgaus aikštės. Parkingas nesprenžiamas didelėmis prekybcentrinėmis aikštelėmis, tai teisingas sprendimas nedidelio miesto centrui. Nedideli automobilių kiekiai talpinami aikštelėse netoliese – Kalinausko, Dariaus ir Girėno gatvėse. Reikia nepamiršti, kad daug parkavimo vietų yra tiesiog miesto gatvėse.

9. ANT BANGOS

9. ANT BANGOS

Stiprus miesto aikštės jungties su vandeniu akcentavimas, tam pasitelkiant funkcišką ir skulptūrišką apsauginio pylimo kompoziciją „Banga“.

Darbas siūlo trijų pagrindinių erdvių sistemą – Žuvų turgaus, Turgaus aikštės, Kilpos parko – papildyti satelitinėmis, mažesnėmis erdvėmis – sveikatingumo aikštele piečiau Žuvų turgaus. Tai vienas nedaugelio darbų, nesiūlančių perimetro savivaldybės aikštėje atkūrimo (buvusį perimetrą siūlo akcentuoti laikrodžio bokštu aikšgės kampe), siūlo palikti tą erdvę kaip aikštę, ją dar pratęsti už savivaldybės pastato formuojamu Vilties skveru. Tačiau reikia nepamiršti, kad daug nesuvaldytos erdvės yra prie kultūros centro/Šojaus dvaro, ši erdvė šiame darbe nėra tvarkoma, taigi gautūsi per didelė aiškaus charakterio neturinti vieša erdvė.

Kilpos parko erdvė lieka parkiška, gamtiška, čia siūloma rengti koncertus, kitame krante esanti BANGA taptų žiūrovų amfiteatru.

Svarbiausias pagrindinę erdvę kuriantis akcentas šiame darbe – skulptūriška apsauginio pylimo interpretacija turi potencialo veikti taip, kaip autoriai siūlo.

Platesniam įvertinimui trūktų medžiagos – pjūvių ir pan, padedančių iki galo suprasti šio daikto poveikį aikštės erdvei.

Esamą pastatų užstatymą siūloma tankinti. Svarbius pastatus siūloma rekonstruoti – pvz Kultūros centro pastatą. Svarbiausi akcentai – skulptūriški regionalistiniai Infocentras, rūkykla.

Projekte kalbama apie paprastus miesto identiteto įskulptūrinimus – žuvies skulptūrą Žuvų aikštėje, Kurėno suoliuką ant BANGOS, fontaną.

Minimalistiniai aikščių sprendimai visus viešojo gyvenimo scenarijus verčia suktis apie naujai siūlomus akcentus – infocentrą, BANGĄ. Tai turėtų skatinti aikštę tapti kasdiene miestiečių rinkimosi vieta ne tik renginių metu. Žuvų turguje numatoma vieša rūkykla, kuri pritrauktų savo žuvį išsirūkyti trokštančius entuziastus.

Transporto schema iš esmės nekeičiama. Paliekamas automobilių eismas ir Turgaus aikštėje, ir Žuvų turguje. Siūlomas naujas pėsčiųjų tiltas. Parkingas nesprenžiamas didelėmis prekybcentrinėmis aikštelėmis, tai teisingas sprendimas nedidelio miesto centrui. Nedidelis automobilių kiekis gali būti talpinamas Turgaus aikštėje, tačiau šis parkingas nėra akcentuojamas, išryškinamas ar kitaip įtakoiantis aikštės erdvinį charakterį